

Leven op het terrein van de boze

Vanwege de nood van de tijd voelde ds. P. den Butter zich gedrongen een boek te schrijven over de satan. Elders op de wereld gaat de boze met geweld te werk, in het Westen vooral met list. Waarbij hij dankbaar gebruikmaakt van theologen.

tekst: HUIB DE VRIES *beeld:* ANTON DOMMERHOLT

"Als je de duivel openlijk gaat aanvallen, krijg je heel concreet met hem te maken"

Met het boek "Door Zijn hand", over Gods voorzienigheid, meende ds. P. den Butter (81) uitgeschreven te zijn. Toch verscheen onlangs weer een nieuw werk van hem: "De Boze overwonnen". Hij behandelt daarin het Bijbelse spreken over de herkomst, de macht, de strategieën en de uiteindelijke ondergang van satan. De publicatie kwam er dankzij een kleinzoon van de christelijke gereformeerde emeritus predikant, die samen met zijn vrouw actief is in het werk onder reformatorische jongeren. „Toen ze me daarover het een en ander vertelden, realiseerde ik me hoe de duivel bezig is de jeugd los te weken van alles wat van God is. Wat ik in de bestaande lectuur over satan wat miste, is dat wat de Bijbel over hem zegt. Ik ben me daarin gaan verdiepen en heb een serie preken gehouden over de verzoeking van de Heere Jezus door satan en verschillende bezetenen die door de Heere werden verlost. Die studie heeft geleid tot het schrijven van dit boek.”

PREKEN EN SCHRIJVEN OVER DE DUIVEL IS NIET ONGEVAARLIJK, LAAT U IN HET VOORWOORD WETEN.
„Als je hem openlijk gaat aanvallen, krijg je heel concreet met hem te maken. Daarom was ik bang om aan dat boek te beginnen. Op een gegeven moment had ik de neiging te stoppen met schrijven. Ik kon mijn gedachten niet meer ordenen en voelde me verlamd. Dat heb ik met geen ander boek op deze wijze gehad. Bovendien kwam tijdens het schrijven mijn eigen leven terug. Bij het boek over de voorzienigheid had ik dat in positieve zin en was er de verwondering over de zorg en leiding van de Heere. Nu moest ik vaststellen dat de duivel mij vaak te pakken heeft gehad.”

OP WELKE WIJZE?

„In verleidingen, onreine gedachten, het verdenken van God. Terugdenkend aan mijn leven stelde ik mezelf

de vraag: heb ik werkelijk de volle raad Gods verkondigd? Dat kan ik niet zeggen. Wel realiseerde ik me dat God me ervoor heeft bewaard dingen te zeggen die niet gezegd mogen worden. Bijvoorbeeld over de verkiezing, waarmee ik lange tijd geen raad wist. Ik was dankbaar dat die in de Heidelbergse Catechismus maar twee keer wordt genoemd, terloops. Ik hóéfte er niet over te preken, zou het ook niet gekúnd hebben. Hoe moet je mensen wijzen op hun verantwoordelijkheid als vooraf alles al vaststaat? De duivel heeft geprobeerd me niet alleen te laten zwijgen over de verkiezing, maar er ook kritiek op te uiten. Dat is niet gebeurd, dankzij Gods genade. De raadsels werden voor mij opgelost tijdens een predikantenconferentie in Leicester door twee lezingen van dr. John R. de Witt. Wat is de verkiezing en hoe preek je de verkiezing?”

WAARIN ERVAART U DE AANVALLEN VAN DE DUIVEL NU?

„Hij herinnert me aan mijn zonden, tot die in mijn jeugd jaren toe, en zaait twijfel aan het Woord van God. Daar heb ik veel meer last van dan in mijn jonge jaren. Satan bestookt me met vragen die ik niet hardop wil uitspreken. Zomaar ineens verrijst er een vraagteken bij een bepaalde Bijbeltekst die ik lees. Dan moet ik weer terugvalen op wat God eens heel duidelijk tegen me heeft gezegd: „In Hem, mijn vaste Rots, is 't onrecht nooit gevonden.” Dat is het enige waarmee ik me overeind kan houden, of beter gezegd: waarmee de Heere me overeind houdt.”

WAAROM WORDT ER ZO WEINIG GEPREEKT OVER DE GEESTELIJKE MACHTEN: DE GOEDE EN DE KWADE?

„Ik denk omdat we het hier veel te goed hebben. Als het over de vervolgde kerk gaat, denken we aan mensen die niet in vrijheid kunnen samenkomen. We beseffen veel te weinig dat de kerk in het Westen niet minder

door satan wordt belaagd. Elders doet hij dat met geweld, hier met list. We hebben ook veel te weinig oog voor het feit dat God Zijn engelen uitzendt als gediensstige geesten voor hen die de zaligheid beërven. Engelen die tegelijk alles in het oog houden, met name in de gemeente. Wij moeten hun laten zien wat het betekent om door genade zalig te worden, schrijft Paulus aan de gemeente van Efeze. Zien ze dat inderdaad in de heilbegeerte waarmee we luisteren? Tot hun gevallen collega's komt dat aanbod van genade niet.”

HOE ZIET U DE VORST VAN HET KONINKRIJK VAN PERZIË EN DIE VAN GRIEKENLAND WAAROVER DANIËL SPREEKT?

„Als vooraanstaande trawanten van satan die hij daar stationeert waar de belangrijke besluiten worden genomen, zoals overheden toonaangevende ambassadeurs aanstellen in landen als China en Rusland. In het boek Daniël ging het om beslissingen omtrent Israël en de terugkeer van de ballingen naar Gods beloften. Daniël heeft God gebeden om de vervulling van de belofte die hij bij Jeremia had gevonden. De Heere gaf antwoord, maar de bode die hem dat antwoord moest brengen werd 21 dagen tegengehouden door iemand uit de wereld van de boze geesten, aangeduid als de vorst van Perzië.”

WELKE CONCLUSIE VERBINDT U DAARAAN VOOR NU?

„Dat de duivel ook vandaag zijn bijzondere ambassadeurs plaatst op posten waar ingrijpende beslissingen worden genomen. Hij doet dat in ons land door in de volksvertegenwoordiging een Pia Dijkstra neer te zetten, om maar een concreet voorbeeld te noemen”

ZIET U OMGEKEERD ACHTER MENSEN ALS MIKE PENCE EN KEES VAN DER STAALJ DE INVLOED VAN ENGELLEN?

„Ik weet niet of God hierin dezelfde

methode hanteert als de duivel. Wel kun je in het licht van de Bijbel zeggen dat deze mensen de steun ondervinden van Gods onzichtbare dienaren, waardoor ze in heftige debatten overeind blijven, ad rem reageren, de juiste woorden kiezen.”

DONALD TRUMP LEIDT EEN LIE- DERLIJK LEVEN, MAAR DRAAIT TEGELIJK ON-BIJBELSE WETGEVING TERUG. DOOR WIE WORDT HIJ GELEID?

„De Bijbel laat de grondlijnen zien, maar we kunnen elke concrete situatie niet met een schaarje knippen. Achter de persoon van Trump zullen twee machten aan het werk zijn, zonder dat hij zich dat bewust is. Zoals dat ook bij een man als Kores het geval was.”

HOE DUIDT U HET FEIT DAT JEZUS DE SATAN "DE OVERSTE VAN DEZE WERELD" NOEMT?

„In de praktijk is hij dat, maar formeel niet. Hij is oneerlijk aan de macht gekomen, door de wereld te stelen. Tot de door God bepaalde grens kan hij daarbinnen heel veel doen. Vandaar de benaming door de Heere Jezus. We leven op gevaarlijk terrein. Sterker, we leven onder de macht en de heerschappij van de duivel.”

IS HIJ NA DE OPSTANDING VAN CHRISTUS NOG STEEDS DE OVERSTE VAN DEZE WERELD?

„Het antwoord op die vraag is afhankelijk van je visie op de binding van de duivel, waarover Openbaring 20 spreekt. Door het kruis en de opstanding van Christus is de kop van de slang vermorzeld, maar zijn staart is nog dusdanig in beweging dat Petrus hem typeert als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden. Zijn aanvallen worden nu wereldwijd gepareerd door het Evangelie, maar je kunt mijns inziens moeilijk volhouden dat al sprake is van een binding van de satan. Mijns inziens doet het zogeheten post-

millennialisme het meest recht aan het geheel van de Schriftgegevens, al biedt het niet op alle vragen antwoord. Voor mij staat vast dat er na de verschijning en de ondergang van de antichrist nog een bijzondere werking van Gods Geest zal komen. Een wereldwijd Pinksteren dat het duizendjarig rijk inluidt, met daaraan verbonden de bekering van Israël, waarna de Joden dé grote evangelisten worden. Het lezen van de werken van de puriteinen en vooral Jonathan Edwards' boek "The history of redemption" heeft mijn denken op dit punt gevormd.”

U BENT VAN MENING DAT BEZETENHEID VANDAAG NOG STEEDS VOORKOMT, HOE BEOORDEELT U BEVRIJDINGSPASTORAAT?

„Ik heb me daar te weinig in verdiept om er stellige uitspraken over te kunnen doen. Ik geloof dat de Heere er mensen voor wil gebruiken, maar het is geen terrein om op te experimenteren. Veelzeggend is de geschiedenis van de maanzieke knaap. De discipelen waren niet bij machte om hem te verlossen van de boze geest die hem bezette, terwijl ze eerder wel duivelen hadden uitgeworpen. Kennelijk geeft de Heere deze gave niet structureel aan mensen, maar slechts in bepaalde gevallen. Veelzeggend is Jezus' vermaning: „Dit geslacht vaart niet uit dan door bidden en vasten.” Zonder bidden en vasten moet je er niet eens aan beginnen, dan levert exorcisme enkel ongelukken op.”

HOE ZIET U DE PLAATS VAN SATAN IN ZIEKTE EN NATUURGEWELD?

„De Schrift laat zien dat de duivel ten tijde van de Heere Jezus op deze terreinen werkzaam was. Jezus bestrafte de storm op het meer van Galilea en de ernstige koorts bij de schoonmoeder van Petrus. Achter beide zag Hij de actieve werkzaamheid van de satan. Er is geen reden om aan te nemen dat dit vandaag nooit meer het geval is, maar

ik ben heel beducht voor het concreet aanwijzen ervan. Omdat je veel schade aanricht als je je vergist. In de brief aan de gemeente van Thyatire wordt gesproken over mensen die de diepten des satans wilden leren kennen. Daarvoor werd die gemeente gewaarschuwd. Het onderzoeken van deze diepten is een riskante bezigheid.”

WAARIN ZIET U IN DEZE TIJD DE LISTEN VAN DE SATAN HET STERKST OPENBAAR KOMEN?

„Als ik op het geheel van de samenleving zie, denk ik aan het terzijde schuiven van Gods geboden. Naar mijn mening is de wederhouder over wie Paulus spreekt in zijn tweede brief aan de gemeente van Thessalonica Gods wet. Die houdt de komst van de wetteloze tegen. Als de wet wordt weggenomen, is er geen zonde en na enige tijd ook geen geweten meer. Dat zie je nu gebeuren.

Ten aanzien van onze eigen kring denk ik aan de opkomst van de zogeheten nieuwe hermeneutiek. Ook als keurig mens kun je een verleiding voor anderen worden: door je opvattingen. Wat wordt er niet losgetornd door de nieuwe Schriftuitleg? Daar zie ik heel duidelijk de listige werkingen van satan achter. De Bijbel moet aan de mensen ontnomen worden. In het verleden heeft hij vele Bijbels laten verbranden en gezagsdragers aangepord om mensen het lezen van de Bijbel te verbieden. Nu is hij bezig om ons de Schrift anders te laten lezen. Daarmee raak je de Bijbel evenzeer kwijt. Daarvoor gebruikt hij theologen; opnieuw.”

ACHTER MENSEN ALS PROFESSOR GIJSBERT VAN DEN BRINK ZIET U SATANISCHE MACHTEN?

„Ik besef dat dit een harde uitspraak is en zou me eigenlijk willen onthouden van het noemen van namen, maar ik kan het inderdaad niet anders zien. Er is een parallel met de dwaalleraars waarover Paulus aan Timotheüs

schrijft, mensen die beweerden dat de opstanding al geschied is. Zij zagen die niet als een feitelijke realiteit, maar als een geestelijke zaak. Een vorm van beeldspraak. Voor Paulus was dat reden om deze mensen bij name te noemen en hen te betitelen als dienaren van satan. Omdat ze leugens aan het verspreiden waren. Liegen is hét kenmerk van de aartsleugenaar. Je kunt oprecht menen mensen te helpen door ze het geloof in een schepping in zes dagen af te nemen, terwijl je niet in de gaten hebt wie je dat laat beweren. Verwarring tolereren is verwarring promoten, las ik onlangs. Zo is het. De duivel veroorzaakt verwarring, bevordert het tolereren ervan en het resultaat is dat de massa in dat verwarde denken meegaat.”

HET ZIJN DINGEN DIE SOMS OOK

IN UW EIGEN GEDACHTEN RONDGAAN, GAF U AAN.

„Dat is zo. Op dat moment is de vraag: is de Bijbel of de natuurwetenschap voor ons leidend? Ik weet dat het Woord van God waar is; heb het meer dan eens ook als waar bevonden. Als de resultaten van wetenschappelijk onderzoek niet lijken te sporen met dat wat de Bijbel zegt, valt bij mij het gelijk aan de kant van de Bijbel. Die heeft onbetwist gezag, menselijke ontdekkingen en conclusies zijn feilbaar. Dat heeft de geschiedenis al vaak bewezen. Pak je christenen een betrouwbare Bijbel af, dan pak je ze alles af.” ●

N.A.V. "DE BOZE OVERWONNEN. WAT DE BIJBEL ZEGT OVER DE DUIVEL", DOOR DS. P. DEN BUTTER; UITG. DEN HERTOG, HOUTEN; 141 BLZ.; € 18,90.